

EL LLENGUATGE

Valer més

L'ordre de col·locació dels mots dins de cada frase no sempre és rígid i inflexible sinó que, ben al contrari, en molts casos pot ésser objecte de notables variacions. Però quan un conjunt de mots forma el que anomenem una locució, és a dir, que fan la funció d'un mot, aquest ordre tendeix a ésser més estricte i inalterable. Així, per exemple, no és lícit d'alterar l'ordre dels mots que formen la locució adverbial *al cap i a la fi*, tal com fan alguns, que diuen «a la fi i al cap» perquè s'adaptin fidelment a l'ordre dels mots que constitueixen una locució equivalent al castellà.

En el cas de les locucions verbals, constituïdes, de fet, per un verb més un complement d'objecte o una modificació adverbial, l'ordre dels seus elements és més lliure que no pas el de les locucions adverbials, i gairebé es pot dir que té les mateixes possibilitats que les de qualsevol frase verbal. El problema es planteja sovint en el cas de la locució verbal *valer més* (un verb més una modificació adverbial), que planteja dubtes a algú —cal dir *Val més que hi vagis ara* o bé *Més val que hi vagis ara?*—, o que fa dir a d'altres que la primera de les dues solucions indicades és l'única correcta.

Tot i que el català no té tanta tendència com el castellà a recórrer a les inversions d'aquesta mena, no es pot pas dir que hi siguin insòlites, especialment quan hom vol emfasitzar el terme que, justament per això, col·loca en primer lloc. L'únic exemple que el Diccionari Fabra indica d'aquesta locució, que diu que significa «ésser preferible», és, certament, amb el verb precedint l'adverbi: *Val més que hi vagis tu*. Els exemples de l'ús de Fabra que hem trobat són també construïts amb l'adverbi després del verb, encara que generalment sol recórrer a les locucions equivalents *ésser preferible* o *ésser millor*. Però un dels exemples amb què il·lustra, al Diccionari, el significat del mot *enginy* és la frase proverbial *Més val enginy que força*. Una altra locució d'estructura anàloga a *valer més* és *estimar-se més*, que significa «preferir». Al costat de l'exemple del Fabra que acompanya la definició, *¿Què t'estimes més: venir amb mi o anar amb ell?*, hi trobem aquests altres a l'article «no», amb la inversió que comentem: *Més s'estima que ho llencis que no que ho donis. Més s'estima restar a casa avui que no pas veure les festes*.

Albert Jané